

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 04 0 U 015097 24 Uvp
Sarajevo, 15.05.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Danilović Edine, kao predsjednika vijeća, Milosavljević-Jančić Nevenke i Mahić Samardžić Amele, kao članova vijeća, te Kovač Jasmine kao zapisničara, u upravnom sporu tužiteljice R.K., državljanka I., sa boravištem u B., B. br. ..., zastupane po punomoćnicima zaposlenim u udruženju „Vaša prava BiH“, ul. Safeta Hadžića broj 66a, Sarajevo, protiv akta broj: 09-31-187-1/23 od 19.09.2023. godine, tuženog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona Zenica, u upravnoj stvari priznavanja prava za jednokratnu pomoć za opremu novorođenčeta, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 U 015097 23 U od 09.02.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 15.05.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se uvažava, presuda Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 U 015097 23 U od 09.02.2024. godine preinačava i rješava:

Tužba se uvažava, pa se poništava osporeno rješenje tuženog broj: 09-31-187-1/23 od 19.09.2023. godine i prvostepeno rješenje JU Centra za socijalni rad Breza, broj: 06-31-372/2023 od 26.07.2023. godine i predmet vraća prvostepenom organu na ponovno rješavanje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 04 0 U 015097 23 U od 09.02.2024. godine odbijena je kao neosnovana tužba tužiteljice podnesena protiv rješenja tuženog broj: 09-31-187-1/23 19.09.2023. godine kojim je odbijena kao neosnovana žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja JU Centar za socijalni rad Breza broj: 06-31-372/2023 od 26.07.2023. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužiteljice za priznavanje prava na dodjelu jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta iz razloga što je članom 24. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/22), brisan član 128. kojim je definisana visina i način ostvarivanja navedenog prava.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužiteljica je osporila presudu prvostepenog suda zbog povrede federalnog zakona i federalnog zakona o postupku. Navela je da je u toku postupka došlo do povrede osnovnog načela iz člana 7. Zakona o upravnom postu, do povrede člana 207. istog Zakona, a iz obrazloženja odluka upravnih organa se ne vidi zbog čega tužiteljica ne ispunjava uvjete za ostvarivanje prava; da su povrijeđene odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima i pravo na pravično suđenje zagarantovano Evropskom konvencijom; da je ona lice sa statusom priznate međunarodne zaštite u BiH i na nju u pogledu bilo kojeg prava iz oblasti socijalne zaštite treba primijeniti Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osoba kojima je priznata

međunarodna zaštita u BiH i kojoj socijalna pomoć pripada u skladu sa članom 24. ovog Pravilnika; da Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom F BiH predviđa u članu 89. pravo na predmetnu pomoć kao jedno od osnovnih prava koja ostvaruju porodice sa djecom kao uspostavljeni standard minimuma prava; da se kantonalnim propisom može propisati samo veći obim navedenih prava, a izmjenom kantonalnog zakona Zeničko-dobojski kanton je diskriminisao svoje građane. Predlaže da se zahtjev za vanredno preispitivanje uvaži i pobijana presuda preinači ili ukine.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje tuženi je predložio da zahtjev odbije.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude i podataka u spisu predmeta proizilazi da je tužiteljica državljanka I. i osoba pod međunarodnom zaštitom koja živi u B. zajedno sa malodobnim djetetom rođenim godine koje je državljanin BiH i da ne ostvaruje bilo kakva primanja po osnovu rada, koje činjenice nisu sporne; da je tužiteljica 02.06.2023. godine JU Centar za socijalni rad Breza podnijela zahtjev za dodjelu jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta, shodno odredbi člana 8. tačka d) Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 43/17); da je rješenjem JU Centar za socijalni rad Breza broj: 06-31-372/2023 od 26.07.2023. godine njen zahtjev odbijen, jer je odredbom člana 24. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/22) brisan član 128. kojim je bilo propisano ostvarivanje ovog prava i definisana visina i način njegovog ostvarivanja; da je protiv ovog rješenja tužiteljica izjavila žalbu koja je rješenjem Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona broj: 09-31-187-1/23 od 19.09.2023. godine odbijena kao neosnovana na osnovu istih zakonskih odredbi; da je protiv ovog rješenja tužiteljica podnijela tužbu Kantonalnom sudu u Zenici koji je presudom broj: 04 0 U 015097 23 U od 09.02.2024. godine tužbu odbio našavši da je činjenično stanje pravilno i tačno utvrđeno i da je na isto pravilno primijenjeno materijalno pravo, te zaključio je da je tužba neosnovana.

Ovakva presuda prvostepenog suda nije pravilna i zakonita.

Odredbom člana 12. stav d) Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH, u koje spada i tužiteljica („Službeni glasnik BiH“, broj: 43/17), propisano je da se jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta utvrđuje u iznosu od 20% od osnovice iz člana 9. ovog Pravilnika. Pravo na jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta propisano je tačkom 4. člana 89. Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom F BiH („Službene novine F BiH“, broj: 36/99-16/23). Ovim članom su inače propisana temeljna prava koja u skladu sa ovim zakonom ostvaruje porodica sa djecom uključujući i navedeno pravo. Članom 90. stav 1. istog zakona je propisano da se propisom kantona mogu utvrditi i druga prava porodice sa djecom, a odredbom stava stav 2. istog člana zakona je propisano da se propisom kantona bliže uređuju uslovi, način, postupak, organi i finansiranje prava utvrđenih u članu 89. ovog zakona. U konkretnom slučaju to je Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/07-16/22), na koji, kao kantonalni propis upućuje, dakle, istoimenu Federalni propis, odnosno zakon. U skladu s ovim odredbama je tužiteljica i podnijela svoj zahtjev za ostvarivanje

predmetnog prava, a iz stava 2. citiranog člana 90. istovremeno proizilazi da će ovo i druga propisana prava detaljnije biti regulisana kantonalnim propisom i da kantonalnim propisom mogu biti predviđena i druga prava koja ne predviđa navedena zakonska odredba, a propisana i eventualna i druga prava u pogledu uslova, načina, postupak, kao i organi i finansiranje biće uređeni kantonalnim propisom. Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/07-16/22) pravo na jednokratnu pomoć za opremu novorođenog djeteta bilo je priznato odredbom člana 128. ovog zakona, do momenta donošenja Zakona o izmjenama i dopunama ovog Zakona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona broj: 16 /22), kojim je ovaj član brisan.

Nadležni organi i prvostepeni sud su odbili tužiteljicu sa predmetnim zahtjevom na osnovu odredbe člana 24. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica s djecom („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/22) kojom je brisan član 128 ranijeg zakona kojim je bilo predviđeno priznavanje ovog prava, te u skladu sa članom 13. stav 1. Pravilnika o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osobama kojima je priznata međunarodna zaštita broj: 01-02-2-1365-1/17 od 01.06.2017. godine, kojim je propisano da osobe iz člana 4. Pravilnika, odnosno osobe kojima je priznata međunarodna zaštita u F BiH ostvaruju traženo pravo prema uslovima pripisanim važećim zakonodavstvom prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta, što znači, prema mišljenju nadležnih organa i prvostepenog suda, da je tužiteljica svoje traženo pravo mogla ostvariti samo pod uslovima koji su propisani zakonodavstvom Zeničko-dobojskog kantona, pa kako Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom Zeničko-dobojskog kantona više ne propisuje mogućnost ostvarivanja traženog prava, može se zaključiti da tužiteljici ne pripada traženo pravo.

Međutim, ovakav zaključak je pogrešan, odnosno nadležni organi i prvostepeni sud tužiteljicu nisu mogli odbiti sa zahtjevom za priznavanje prava na dodjelu jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta, jer je navedeni kantonalni zakon ovo pravo potpuno ukinuo (nije ga mogao ni umanjiti, a pogotovo ne u potpunosti ukinuti). Zbog navedenog je ovaj zakon nedorečen i neprecizan, što je upravo dovelo do povrede prava tužiteljice na pravično suđenje, odnosno diskriminirajući je i onemogućava tužiteljicu da ostvari pravo na dodjelu jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta.

Obzirom da su upravni organi i prvostepeni sud svoje odluke zasnovali na Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica s djecom Zeničko-dobojskog kantona koji ne sadrži odredbe koje propisuju pravo na dodjelu jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta, odnosno koji je ukinuo ovo pravo koje tužiteljici pripada u skladu s istoimenim federalnim zakonom i naprijed navedenim Pravilnikom, krši se ustavni princip jednakosti iz odredbe člana II/4 Ustava BiH u vezi sa članom 14 EK, članom 1. Protokola broj 12 uz EK i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Isti stav zauzeo je i Ustavni sud B i H u odluci broj: AP. 2985/19 od 08.07.2021. godine u odnosu na raniji Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u F BiH koji nije sadržavao odredbe koje propisuju naknadu na ime odvojenog života i troškove smještaja u toku rada, kao i odluci broj: AP.2587/05 od 23.05.2007. godine u kojoj je zaključio da je kantonalni sud arbitrarno primijenio pravo, kada je nedostatak propisa protumačio kao gubitak apelantovog prava, čime je povrijeđeno pravo na pravično suđenje.

Iz navedenih razloga se prvostepeno i osporeno rješenje, a i pobijana presuda ne mogu ocijeniti pravilnim i na zakonu zasnovanim, pa je ovaj sud primjenom odredbe člana 46. stav

1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio i pobijanu presudu prvostepenog suda preinačio na način da je tužba uvažena, osporeno i prvostepeno rješenje poništeno i predmet vraćen prvostepenom organu na ponovni postupak i rješavanje, koji će prilikom ponovnog postupka voditi računa o zaštite prava tužiteljice (na pravično suđenje) i donijeti novu odluku koja će biti u skladu s navedenim pravom tužiteljice, odnosno donijeti novu zakonitu odluku.

Zapisničar
Kovač Jasmina, s.r.

Predsjednik vijeća
Danilović Edina, s.r.